

به نام خدا

استاد مهدی ملایی

انقلاب اسلامی

نوید فیلسرایی ۹۵۲۸۴۱۳

۱. انقلاب را تعریف کرده و تفاوت آن با کودتا، شورش و اصلاحات را توضیح دهید؟

فر انقلاب ب کودتا در این است که انقلاب ماهیت مردمی دارد ولی کودتا چنین نیست در دومی ، یک اقلیت مسلح و مجهز به نیرو ، در مقابل اقلیت دیگری که حاکم بر اکثریت جامعه است ، قیام میکنند و وضع موجود را در هم میریزد و خود جای گروه قبلی قرار میگیرد و این استقرار ارتباطی به صالح یا نامالح بودن کودتاگران ندارد آنچه که اهمیت دارد اینست که در کودتا اکثریت مردم از حساب خارج هستند و در فعل و انفعالات نقشی ندارند.

در شورش نظامی که کودتا نیز نامیده می شود، دست به دست شدن قدرت، ناگهانی و فاقد بسیج توده‌ای است، شیوه عمل در کودتا پنهانکارانه بوده و اهداف نیز محدود به جابه جایی گروه حاکمه و دگرگونی برخی سیاست های داخلی یا خارجی است .

پازسازی یا «اصلاح» به معنای سامان بخشیدن به امور است و نقطه مقابل «افساد» شمرده می شود . اصلاح و افساد ، یکی از زوج های متضادی است که به طور مکرر در قرآن آمده است .

۲. مبدا انقلاب اسلامی ایران از چه تاریخی و تحت تاثیر چه عواملی بود؟

امام خمینی قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ خورشیدی را منشأ، مبدأ و نقطه آغازین انقلاب عنوان کردند، زیرا این خیزش تاریخی، شروع رویارویی نهضت اسلامی در برابر حکومت استبدادی پهلوی بود و بستری مناسب را برای شکل گیری مبانی فکری ، سیاسی، اجتماعی انقلاب اسلامی فراهم آورد.

تحت تاثیر استبداد شاه و ماموران وی بود. ایشان امام را دستگیر کردند و باعث ایجاد یک قیام مردمی شدند و این خشم از عوامل موثر پایه گذرای این انقلاب بود.

۳. الگوی ترقی را کاملاً توضیح دهید.

الگوی ترقی مبانی بسیاری از تغییرات اجتماعی گردید . بر اساس این دیدگاه چون ترقی مقوله ای است که در غرب روی داده برای رسیدن به آن می باید مبانی معرفت شناسی غرب را که اساس آن سکولاریسم است پذیرفت و به نفی سنت های دینی پرداخت اما ترقی که با گرایش به غرب آغاز میشد غیر از غرب زدگی به معنای غربی شدن بود . در این بینش از الگوهای غربی برای متحول نمودن جامعه ایران و خارج شدن از عقب ماندگی نبود . الگوی ترقی در اواخر عصر قاجاریه در قالب مشروطه غرب گرا مطرح شد که در چالش با مشروطه مشروعه قرار گرفت .

۴. مراحل تکامل الگوی تعالی را توضیح دهید.

یکی از نقاط عطف و آغازین بیداری اسلامی در ایران معاصر که به شکل گیری و تکامل الگوی تعالی انجامید ، جنگ های ایران و روس در دوران قاجار بود . الگوی تعالی با قیام تنباکو و جنبش عدالت خانه که به انقلاب مشروطه انجامید روند تکاملی خود را در عصر قاجاریه طی نمود در عصر پهلوی نیز این الگو در چالش با ترقی خواهی غربی در قالب جنبش های مختلف بروز کرد تا اینکه در دهه های ۴۰ و ۵۰ شمسی با مطرح شدن موضوع حکومت اسلامی وارد مرحله تازه ای گردید که در نهایت به شکل گیری انقلاب اسلامی انجامید .

۵. جریانهای مخالف پهلوی در آستانه انقلاب را توضیح دهید.

در آستانه ی انقلاب تعدادی از حزب های متفرقه شکل گرفت که همگی ان ها جریانی مخالف حکومت پهلوی شکل داند. زیر از جمله حزب های ایجاد شده است

جبهه ملی و نهضت آزادی

اسلام گرایان سوسیالیست

روحانیون مخالف

فدائیان اسلام و هیئت‌های مؤتلفه

حزب توده ایران

سازمانهای چریکی

۶. مراحل شکل گیری انقلاب اسلامی ایران را مختصراً توضیح دهید.

مرحله اول)انقلاب اسلامی

* ما ملت مسلمانی هستیم. این ملت، با اراده‌ی راسخ عمومی توانسته است یک نظام مطابق با ایمان و اعتقاد خود را در این کشور سر کار بیاورد

مرحله دوم)تشکیل نظام اسلامی

* انقلاب که تحقق پیدا کرد، بلافاصله بعد از آن، تحقق **نظام اسلامی** است. نظام اسلامی، یعنی طرح مهندسی و شکل کلی اسلامی را در جایی پیاده کردن

مرحله سوم)تشکیل دولت اسلامی

* **این مرحله سوم است** که از آن تعبیر به ایجاد دولت اسلامی می‌کنیم. نظام اسلامی قبلاً آمده، اکنون **دولت باید اسلامی شود**. دولت به معنای عام، نه به معنای هیأت وزرا؛

یعنی قوای سه‌گانه، مسؤولان کشور، رهبری و همه

مرحله چهارم)تشکیل کشور اسلامی

مرحله‌ی چهارم- که بعد از این است- **کشور اسلامی است**. اگر دولت به معنای واقعی کلمه اسلامی شد، آنگاه کشور به معنای واقعی کلمه اسلامی خواهد شد؛ **عدالت** مستقر خواهد شد؛ **تبعیض** از بین خواهد رفت؛ **فقر** به‌تدریج ریشه‌کن می‌شود؛ **عزت** حقیقی برای مردم به وجود می‌آید؛ **جایگاهش در روابط بین‌الملل** ارتقاء پیدا می‌کند؛ این می‌شود کشور اسلامی

مرحله پنجم)تشکیل دنیای(امت، تمدن) اسلامی

۷ از این مرحله که عبور کنیم، بعد از آن، دنیای اسلامی است. از کشور اسلامی می‌شود دنیای اسلامی درست کرد. الگو که درست شد، نظایرش در دنیا به وجود می‌آید

۷. علت و مبنای انقلاب اسلامی ایران را تشریح کنید.

مبنای انقلاب اسلامی:

۱- **تمسک به اسلام ناب محمدی**؛ مرور جریان‌های سیاسی و اجتماعی دهه اول انقلاب نشان می‌دهد که گروه‌های سیاسی بسیاری در کشور و بخصوص دانشگاه‌ها فعال بودند و هر کدام سعی داشتند با اتکا به نظریه پردازی‌های اجتماعی و سیاسی غالباً بر ساخته اندیشمندان نظام سلطه، مسیر انقلاب را در جهت عقاید خود هموار سازند.

۲- **استقلال و آزادی**؛ مرور تاریخ طولانی و پر فراز و نشیب و ملت ایران نشان می‌دهد که از هویت در کنار استقلال جزء جدانشدنی از تاریخ این ملت است.

۳- **جمهوریت و مردم سالاری دینی**؛ اولین ثمره انقلاب اسلامی تاسیس الگوی حکومتی جمهوری اسلامی و فرو پاشی نظام دیکتاتوری موروثی بود، خواسته‌ای که می‌توان گفت مردم ایران از بدو انقلاب مشروطیت دنبال آن بودند.

۴- **عدالت**؛ خواسته‌ای است که شاید بتوان گفت قدمتی به اندازه خلقت انسان دارد و انسان‌ها برای رسیدن به یک نظام و جامعه‌ای که اداره آن بر مبنای عدالت باشد، تحولات اجتماعی را رقم می‌زنند.

۵- **آرمان‌گرایی**؛ شاید در نگاه اول این سوال به ذهن‌خاطر کند که تمامی موارد ذکر شده جزء آرمان‌ها و اصول انقلاب بوده است، اما نگاهی به بیان رهبر معظم انقلاب نشان می‌دهد که وقتی آرمان‌گرایی در روح و جان جوانان و شهروندان جریان داشته باشد، همواره پای اهداف خود خواهند ایستاد و آمادگی فداکاری برای خواسته‌های خود را دارند.

۶- **عقلانیت**؛ یکی از اصولی که تا به امروز توانسته است در گذرگاه‌های خطرناک، انقلاب اسلامی را از انحراف مصون داشته و جه‌تمایز با دیگر حکومت‌های منطقه کند و آن را در مسیر خود نگه دارد، شجاعت خودباوری و عقلانیت است.

۷- **انقلابی‌گری**؛ آن چیزی که تا به امروز پایه‌های موفقیت در انقلاب اسلامی را تضمین کرده است، روحیه انقلابی و عمل انقلابی است.

۸- **نفی سلطه و استکبار ستیزی**؛ این شعار و اصل نه تنها چتره نامبارک سلطه و استثمار را پس از دوران طولانی از ایران اسلامی گسست، بلکه به جرات می‌توان گفت که یکی از دلایل قدرت نرم منطقه‌ای و جهانی ایران انقلابی در بین ملت‌های جهان به خاطر عدم پذیرش سلطه و مبارزه همیشگی با نظام استکباری است.

۹- **وحدت ملی و انسجام اسلامی**؛ تحقق مردم سالاری دینی در سایه وحدت و همدلی در کشور شکل گرفت.

۱۰- **صراحت و صداقت**؛ «امام دارای صراحت بود صراحت در بیان. امام دارای صداقت بود، با صداقت حرف می‌زد؛ همه مخاطبان امام صداقت را در گفته‌ها و احساس می‌کردند.

۱۱- **ایستادگی و مقاومت**؛ یکی از ویژگی‌های بارز حضرت امام (ره) و رهبر معظم انقلاب، مرعوب نشدن در برابر قدرت‌های بزرگ است.

۱۲- **حساس بودن به سرنوشت مسلمانان**؛ حرکت به سوی تمدن نوین اسلامی و احیای عظمت و شکوه علمی و مهارت جهانی امت اسلامی، نیازمند همسوسازی نخبگان جهانی جهان اسلام و به تبع آن امت اسلامی برای نزدیکی به همدیگر و افزایش همگرایی بین دولت‌های اسلامی است که این امر نیازمند توجه به همه مسلمانان و پیگیری مشکلات کشورهای اسلامی است.

۱۳- **اعتماد و امید به آینده:** امید به آینده یکی از نکات کلیدی در دیدارهای رهبر معظم انقلاب با جوانان و سایر اقشار و گروه های مختلف مردم می باشد، این موضوع به خصوص در این برهه از زمان که کشور با جنگ نرم و عملیات روانی دشمن روبرو است، از اهمیت مضاعفی برخوردار می باشد.

۱۴- **پایبندی به شعارهای انقلاب؛** حفظ اصول و اعتقاد به ادامه آنها در انقلاب اسلامی یکی از بنیان های مهم پیشرفت در آرمان ها در کنار پایبندی به اصول اولیه است.

۸. علت و مبنای انقلاب اسلامی چیست ؟

۱. **عوامل فرهنگی :** اسلام ستیزی شاه که در قالب ترویج باستان گرایی افراطی، گسترش فرهنگ منط غربی در قالب هایی چون مراسم و مراکز فرهنگی مانند سینماها برگزاری مراسمی مانند جشن هنر شیراز بیشترین تاثیر را در به جوش آمدن احساسات دینی مردم ایران در روی آوردن به انقلاب داشت. این باعث شده بود که مردم در آن دوره از نظر فرهنگی با حکومت شاه مخالف باشند

۲. **عوامل اقتصادی:** در دوران شاه همه ی قدرت در دست شاه بود و همچنین نفت ایران به جیب کشور های خارجی میرفت . همچنین انقلاب سفید باعث شده بود پول زیادی دست عده خاصی از مردم باشد . به علاوه ولخرجی های شاه و مهمانی این باعث شده بود که مردم در آن دوره از شاه دلخور باشند و علاقه مند به تصمیمات امام خمینی باشند.

۳. **عوامل روانشناختی :** شاه ایران به دلیل تربیت و محیطی خانوادگی اش از تکبر بالایی برخوردار بود و توهم این را داشت که مورد حمایت خاص خداوند است. این باعث شده بود که به حرف دیگران گوش ندهد و به مسر به انجام دادن کارهاییکه فکر میکرد درست هستند باشد. این باعث از نارضایتی وی در بین مردم شده بود

۴. **عوامل سیاسی :** در آن زمان قوه مقننه دست نشانده قوه مجریه و خود قوه مجریه و نیز با نخست وزیرانی مطیع، آلت دست شاه میشد و قوه قضاییه هم در آن رژیم معمولاً محلی از اعراب نداشت.

۵. **عوامل اجتماعی :** عدم هماهنگی میان قشر های مختلف جامعه و فرقه فرقه بودن باعث خراب شدن صورت جامعه بود و مردم نمی دانستند که جامعه به کدام سمت میرود. ان سردرگمی باعث اختشاشات میشد.

۹. دستاوردهای انقلاب اسلامی را توضیح دهید.

۱- دستاوردهای سیاسی

۱-۱- سرنگونی نظام دیکتاتوری و جایگزینی نظام مردم سالاری دینی

۱-۲- افزایش بینش سیاسی مردم

۱-۳- آزادی و مشارک سیاسی مردم

۱-۴- استقلال در سیاست خارجی

۱-۵- شکل گیری جریان ها و گروه های سیاسی در جهان

۱-۶- تغییر راهبرد قدرت های بزرگ

۲- دستاوردهای اقتصادی

۲-۱- توسعه و عمران

۲-۲- محصولات کشاورزی

۲-۳- صنعت

۲-۴- بهداشت و درمان

۳- دستاوردهای فرهنگی

۳-۱- نفی مظاهر فرهنگی غرب و اشاعه فرهنگ اسلامی

۳-۲- ارتقای جایگاه زن

۳-۳- ایجاد روحیه خودباوری

۳-۴- گسترش فرهنگ مردم سالاری دینی

۳-۵- گسترش فرهنگ استقلال خواهی و استکبارستیزی

۴- دستاوردهای علمی و فناوری

۴-۱- پیشرفت در عرصه آموزش و پژوهش

۴-۲- دستیابی به علوم و فناوری های سطح اول جهان

۵- دستاوردهای نظامی امنیتی

۵-۱- محوریت تأمین منافع ملی و اسلامی

۵-۲- استقلال در فرماندهی

۵-۳- پیشرفت و خودکفایی نسبی در تولید تجهیزات نظامی

۱۰. دستاوردهای انقلاب اسلامی چیست ؟

• در داخل کشور

- سرنگونی نظام شاهنشاهی
- استقلال سیاسی و عدم دادن امتیاز به قدرت های خارجی
- تدوین قانون اساس و تاکید بر مساوات در آن
- ایجاد روحیه ی خودباوری در میان جوانان
- ایجاد حکومت مبتنی بر مردم سالاری دینی
- تحقق حکومت اسلامی
- و...

• در خارج از کشور

- احیای خدامحوری در جهان در مقابل انسان محوری

- احیای اسلام به‌نوان یک مکتب
- گرایش غربی‌ها به اسلام
- ترویج اسلام ناب
- تلاش برای اتحاد جامعه اسلامی
- مبارزه با ملی‌گرایی
- دامن زدن به اختلافات و بحران‌های بومی در قدرت‌های بزرگ
- ...و

۱۱. موانع داخلی و خارجی تثبیت انقلاب اسلامی چه بودند؟

- داخلی
 - نزاع گروه‌های سیاسی در ابتدای انقلاب برای کسب قدرت
 - آسیب اقتصادی در اثر جنگ
 - تحریک اقوام مختلف ایرانی از سوی دشمنان
- خارجی
 - حاکمیت سیستم دولت - ملت بر نظام بین‌الملل
 - استراتژی مقابله جویانه قدرت‌های بزرگ
 - حاکمیت دولت‌های اقتدارگرا
 - تبلیغات اعراب بر علیه تشیع
 - اتهام ایران به عدم رعایت حقوق بشر
 - سیاست‌های عربیسم
 - زمینه‌های فرهنگی - اجتماعی

۱۲. چالش‌های داخلی انقلاب اسلامی را توضیح دهید ؟

بطور کلی انقلاب اسلامی با چالش‌های بسیاری مواجه بود زیرا ایده‌ای نو و مخالف با غربی‌ها بود. چالش‌های از جمله چالش‌های خارجی همان غربی‌ها و چالش‌های منطقه‌ای جنگ‌های رخ داده و ... و نهایتاً چالش‌های داخلی که :

- ترکیب جمعیت جوان
 - بحران اشتغال و تروم
 - بحران سرمایه‌گذاری
 - اقتصاد وابسته به نفت
 - برخورد و تضاد جریان‌های عمده سیاسی
 - تهاجم فرهنگی
 - مواد مخدر و ایدز
 - مهاجرت استعدادها به خارج از کشور
 - تبعات ناشی از تنش در روابط ایران و آمریکا
 - و ...
- که این‌ها در دسته‌بندی‌های اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی قرار می‌گیرد. هدف از این انقلاب مبارزه با تک‌تک این مشکلات بوده و هست.

اجرای دقیق دستور عمل‌های بیست‌ساله کشور می‌تواند آینده‌ی روشنی را برای حکومت ما رقم بزند.